

3. Шахбанова Х.М. Основные причины злочинності неповнолітніх на сучасному етапі розвитку російського суспільства. URL: <http://vestnik.uapa.ru/ru-ru/issue/2013/02/27/>.

4. Кримінальний Кодекс України 05.04.2001 р. № 2341-14. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

5. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 р. Документ 2402-14, чинний, поточна редакція від 30.11.2017 р., підстава 2180-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2402-14/page>.

6. Макбрайд Дж. Європейська Конвенція з прав людини та кримінальний процес. 2010. С. 76. URL: <http://nsj.gov.ua/files/documents/ECHR%20and%20Criminal%20procedure%20Mc%20Bride%20ukr.pdf>.

УДК 343.122

ТИМЧАСОВИЙ ДОСТУП ДО РЕЧЕЙ І ДОКУМЕНТІВ ЧИ АДВОКАТСЬКИЙ ЗАПИТ?

TEMPORARY ACCESS TO THINGS AND DOCUMENTS OR LAWYER'S REQUEST?

Казьмірова І.В.,
аспірант кафедри інформаційного права
та права інтелектуальної власності

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

У статті порушується питання щодо практичної поширеності реалізації стороною захисту права на звернення до слідчого судді з клопотанням про тимчасовий доступ до речей і документів. Визначено, що за відсутності встановлених законом випадків сторона захисту є вільною у виборі щодо того, яким механізмом скористатися – адвокатським запитом або/та тимчасовим доступом до речей і документів, у зв'язку з чим також здійснено їх порівняльний аналіз. Зроблено висновок, що стороні захисту не обов'язково щоразу вдаватися до тимчасового доступу до речей і документів, адже необхідні відомості можна отримати і шляхом направлення адвокатського запиту.

Ключові слова: тимчасовий доступ до речей і документів, адвокатський запит, сторона захисту, документи, відомості.

В статье поднимается вопрос относительно практической распространенности реализации стороной защиты права на обращение к следственному судье с ходатайством о временном доступе к вещам и документам. Определено, что при отсутствии установленных законом случаев сторона защиты свободна в выборе относительно того, каким механизмом воспользоваться – адвокатским запросом и/или временным доступом к вещам и документам, в связи с чем также осуществлен их сравнительный анализ. Сделан вывод, что стороне защиты не обязательно в каждом случае прибегать к временному доступу к вещам и документам, поскольку необходимые сведения можно получить и путем направления адвокатского запроса.

Ключевые слова: временный доступ к вещам и документам, адвокатский запрос, сторона защиты, документы, сведения.

The article raises the question of the practical distribution of the realization by the party of protection of the right to appeal to the investigative judge with a request for temporary access to things and documents. It is determined that, in the absence of the cases established by law, the defense party is free to choose which mechanism to use – the advocacy request and / or temporary access to things and documents, and their comparative analysis is also carried out. Nor the temporary access, nor the lawyer's request, gives the party protection of the advantages in obtaining the original documents. Moreover, even the procedure for the implementation of the implementation by the parties to the protection of this procedural action remains uncertain. For example, whether it is necessary to make a protocol, to fix such procedural action; proof of value obtained during temporal access of things and documents, etc.

It is concluded that the defense does not necessarily have to resort to temporary access to things and documents in every case, since the necessary information can also be obtained by sending a lawyer's request. In addition, the party of defense is better to first use the lawyer's request, which in future may serve as a more significant argument in substantiating the petition for temporary access to things and documents.

Key words: temporary access to things and documents, lawyer's request, defense, documents, information.

Питання, пов'язані з правовим регулюванням тимчасового доступу до речей і документів, становлять значний науковий і практичний інтерес: постійно порушуються нові проблеми, висуваються цікаві ідеї.

Результати аналізу судової практики свідчать, що з клопотаннями про тимчасовий доступ до речей та документів, як правило, звертається сторона кримінального провадження з боку обвинувачення – слідчі та прокурори, в той час як випадки звернення до слідчих суддів із такими клопотаннями сторони кримінального провадження з боку захисту (насамперед, це стосується захисників підозрюваних) є поодинокими, незважаючи на те, що закріплення в КПК України норми, яка надає стороні кримінального провадження з боку захисту таке право, було спрямоване на впровадження механізму реалізації змагальності сторін та свободи в поданні ними до суду своїх доказів і доведенні перед судом їх переконливості [1, с. 94].

Аналізуючи відповідну наукову літературу, В.І. Фаринник зазначає, що така тенденція зумовлена недосконалістю окремих положень КПК, які унеможливають реалізацію прав захисника, в тому числі щодо збирання

доказів, у повному обсязі, що, своєю чергою, унеможливає належну аргументацію стороною захисту клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження і, як наслідок, має місце відмова слідчого судді в їх задоволенні [2, с. 89].

Подібні твердження небезпідставні і заслуговують на увагу. Разом із тим вважаємо за необхідне доповнити їх власними міркуваннями з приводу того, чому сторона захисту реалізує право на звернення до слідчого судді з клопотаннями про тимчасовий доступ до речей і документів не настільки часто, як сторона обвинувачення. Зазначене й зумовило необхідність здійснення цього дослідження, для чого нами було використано праці таких науковців, як В.І. Фаринник, А.В. Чуб, М.А. Погорельський, О.І. Коровайко, О. Подковський, А.В. Рось, Д.Б. Сергеева, О.С. Старенький, а також відповідну судову практику.

Мета статті полягає у тому, щоб з'ясувати практичну зумовленість нечастої реалізації стороною захисту права на звернення до слідчого судді з клопотаннями про тимчасовий доступ до речей і документів.

Відповідно до ч.ч. 2, 3 ст. 93 КПК України, сторона обвинувачення здійснює збирання доказів шляхом проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, службових та фізичних осіб речей, документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій та актів перевірок, проведення інших процесуальних дій, передбачених цим Кодексом.

Сторона захисту, потерпілий, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, здійснює збирання доказів шляхом витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб речей, копій документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій, актів перевірок, ініціювання проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій, а також шляхом здійснення інших дій, які здатні забезпечити подання суду належних і допустимих доказів.

Таким чином, на відміну від сторони обвинувачення, сторона захисту може витребувати та отримувати від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб лише копії документів.

Зауважимо, що глава 15 КПК України, яка регламентує процесуальний порядок реалізації тимчасового доступу до речей і документів, прямо не відображає наведені вище положення ч.ч. 2, 3 ст. 93 КПК України, які все ж таки мають загальний характер. Отже, на основі системного тлумачення положень КПК України можемо зробити висновок, що в порядку тимчасового доступу для сторони захисту передбачена можливість вилучення також лише копій документів.

Загалом, у судовій практиці відмова сторони захисту у витребуванні оригіналів документів у порядку тимчасового доступу аргументується по-різному. Наприклад, розглядаючи клопотання адвоката в інтересах потерпілого про тимчасовий доступ до документів зі змогою вилучити оригінали договорів у нотаріальній конторі, слідчий суддя Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області зазначив, що надання такого доступу представнику потерпілого зі змогою вилучити оригінали документів може призвести до втрати цих документів (Ухвала Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 02.08.2018 р. у справі № 182/5567/18) [4].

П. 1 ч. 1 ст. 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено, зокрема, професійне право адвоката звертатися з адвокатськими запитами, у тому числі щодо отримання копій документів, до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, а також до фізичних осіб (за згодою таких фізичних осіб).

У розумінні ч. 1 ст. 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокатський запит – це письмове звернення адвоката до органу державної влади, органу місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань про надання інформації, копій документів, необхідних адвокату для надання правової допомоги клієнту.

Отже, отримати копії документів захисник може і шляхом звернення з адвокатським запитом (за деякими встановленими законом винятками, про які мова піде трохи згодом). Як бачимо, ані тимчасовий доступ, ані адвокатський запит переваг, які б стосувалися змоги отримання оригіналів документів, сторони захисту не надають. Ми не будемо зупинятися на механізмах, якими може скористатися сторона захисту задля отримання оригіналів документів, і залишимо це питання для обговорення у своїх подальших дослідженнях.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» надає адвокату право отримувати на адвокатський запит фактично будь-яку інформацію та документи, необхідні адвокату для надання правової допомоги клієнту, однак встановлює два винятки з цього правила. По-перше, адвокатський запит не може стосуватися надання консультацій та роз'яснень положень законодавства. По-друге, не підлягає наданню на адвокатський запит інформація з обмеженим доступом та копії документів, які містять інформацію з обмеженим доступом [6].

Інформація з обмеженим доступом – це конфіденційна, таємна та службова інформація (ч. 1 ст. 21 Закону «Про інформацію»). Конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою (ч. 2 ст. 21 Закону «Про інформацію»). Інформація про фізичну особу включає відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, за допомогою яких така фізична особа може бути ідентифікована (ч. 1 ст. 11 Закону України «Про інформацію»).

Окрім того, конфіденційна інформація може стосуватися юридичної особи. Яка конкретно інформація про юридичну особу є конфіденційною, зазвичай визначається в положенні про конфіденційну інформацію відповідного підприємства, установи, організації [6].

Отже, якщо адвокатський запит містить вимогу про надання інформації з обмеженим доступом (конфіденційної чи таємної інформації), підприємство не зобов'язане надавати запитувану інформацію чи копії документів, які містять таку інформацію. До того ж поширення конфіденційної чи таємної інформації з порушенням встановленого законом порядку може бути підставою для притягнення посадових осіб підприємства до відповідальності [6].

Отже, для адвокатського запиту існують певні обмеження, які унеможливають отримання відомостей, що містяться в документах, які містять охоронювану законом таємницю. У такому разі без застосування заходу забезпечення кримінального провадження практично неможливо обійтися.

Нині не будемо акцентувати на наведених вище винятках і вестимемо мову про документи, які не містять охоронюваної законом таємниці. На нашу думку, за таких умов захисник є вільним у виборі механізму для отримання відомостей, що в них містяться, – адвокатський запит або/та тимчасовий доступ до речей і документів.

У зв'язку з цим досягнення поставленого нами завдання є неможливим без так званого порівняльного аналізу адвокатського запиту та тимчасового доступу до речей і документів, в процесі якого необхідно звернути увагу на такі суттєві аспекти, як строки, алгоритм дій для реалізації, результат.

З огляду на приписи ч. 2 ст. 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, керівники підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, яким направлено адвокатський запит, зобов'язані не пізніше п'яти робочих днів із дня отримання запиту надати адвокату відповідну інформацію, копії документів, крім інформації з обмеженим доступом і копій документів, які містять інформацію з обмеженим доступом.

У разі, якщо адвокатський запит стосується надання значного обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних, строк розгляду адвокатського запиту може бути продовжено до двадцяти робочих днів з обґрунтуванням причин такого продовження, про що адвоката письмово повідомляють не пізніше п'яти робочих днів із дня отримання адвокатського запиту.

На відміну від чіткої регламентації строку розгляду адвокатського запиту, ст. 163 КПК України взагалі не визначає строку, протягом якого слідчий суддя має розглянути клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів.

На думку В.І. Фаринника, це питання нині зумовлює багато проблем, які полягають у тому, що розгляд клопотання про тимчасовий доступ може тривати від кількох днів до кількох тижнів із моменту подання його до суду [2, с. 215].

Деякі автори виокремлюють два порядки розгляду слідчим суддею, судом клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів. Перший із них полягає в тому, що після отримання клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів слідчий суддя, суд здійснює судовий виклик особи, у володінні якої знаходяться речі та документи. У такому разі доцільно призначити клопотання до розгляду у строк, необхідний для отримання такою особою повістки про судовий виклик. Другий порядок застосовується, якщо стороною, яка звернулася з клопотанням, доведено наявність достатніх підстав вважати, що існує реальна загроза зміни або знищення речей чи документів. У такому разі клопотання розглядається слідчим суддею, судом без виклику особи, у володінні якої вони знаходяться, і, враховуючи реальну загрозу зміни або знищення речей і документів, має бути розглянуте невідкладно [8, с. 238].

Відповідно до роз'яснень, що містяться у Листі Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 квітня 2013 р. № 223-559/0/4-13 «Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження», клопотання про тимчасовий доступ до речей та документів мають почати розглядати не пізніше трьох днів із дня надходження їх до суду [9].

О. Подковський зазначає, що триденний строк, який встановлюється Вищим спеціалізованим судом для початку розгляду клопотання, вбачається недостатнім, а оптимальним, з урахуванням, у тому числі, й часу на направлення та отримання особою повістки про судовий виклик, є п'ятиденний строк для початку розгляду клопотання [10, с. 62].

Дійсно, КПК України зобов'язує слідчого суддю (суд) здійснити судовий виклик особи, у володінні якої знаходяться речі і документи, тимчасовий доступ до яких планують отримати для участі у розгляді відповідного клопотання, за винятком випадків, коли існує реальна загроза зміни або знищення речей і документів (ч.ч. 1, 2 ст. 163 КПК), а отримати повістку про виклик особа має завчасно, за загальним правилом, не пізніше ніж за три дні до дня, коли вона зобов'язана прибути за викликом (ч. 8 ст. 135 КПК). У разі ж реальної загрози зміни або знищення речей і документів клопотання має розглядатися слідчим суддею, судом без виклику особи, у володінні якої вони знаходяться [11, с. 317].

В.І. Фаринник взагалі зазначає, що відповідно до вимог КПК вручення повістки про виклик на розгляд клопотання покладено на слідчого суддю, який буде розглядати клопотання про тимчасовий доступ, але нині утворилася дещо інша практика. Слідчий суддя покладає обов'язок вручення такої повістки на учасника, який ініціював це клопотання. У разі невручення повістки, за відсутності особи, у володінні якої знаходяться речі і документи, чи її представника, слідчий суддя може залишити клопотання без розгляду та відмовити у задоволенні вимог, викладених у ньому. Нормативно вказана практика не передбачена, проте вона є [2, с. 217–218].

Ми вирішили, що для кращої наочності варто звернутися не лише до наукової літератури та роз'яснень Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, а й безпосередньо до реальної судової практики. Зокрема, за допомогою автоматизованої системи документообігу суду нами було проаналізовано деякі ухвали з Єдиного державного реєстру судових рішень з метою визначення строку, який минув із часу надходжен-

ня до суду клопотання сторони захисту про тимчасовий доступ до речей і документів до його розгляду слідчим суддею з винесенням відповідної ухвали. Наприклад, у справі № 757/36065/18-к клопотання адвоката про тимчасовий доступ до речей і документів було зареєстровано у Печерському районному судді м. Києва 24.07.2018 р., розглянуто слідчим суддею 02.08.2018 р.

У справі № 757/36280/18-к клопотання сторони захисту про тимчасовий доступ до речей і документів було зареєстровано у Печерському районному судді м. Києва 25.07.2018 р., розглянуто слідчим суддею 16.08.2018 р.

Загалом можемо сказати, що в порівнянні по строках адвокатський запит і розгляд клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів можуть суттєво різнитися або ж фактично збігатися. Крім того, ухвала слідчого судді ще підлягає виконанню і строк її дії становить один місяць.

Можливим є й повернення клопотання слідчим суддею, що не перешкоджає повторному зверненню, але означає втрату часу. Наприклад, Ухвалою Печерського районного суду м. Києва від 02.08.2018 р. у справі № 757/36065/18-к, суд повернув клопотання адвоката, в інтересах підозрюваного, про тимчасовий доступ до речей і документів, оскільки адвокатом не надано копію витягу з ЄРДР, копію повідомлення про підозру або будь-якого іншого документу, який би підтверджував, що ОСОБА_2 є підозрюваним у вказаному кримінальному провадженні [12].

Трапляються у судовій практиці і випадки відмови у задоволенні клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів, у зв'язку з тим, що відповідно до ч. 3 ст. 93 КПК України ініціювання стороною захисту, потерпілим, представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, проведення слідчих (розшукових) дій здійснюється шляхом подання слідчому, прокурору відповідних клопотань, які розглядаються в порядку, передбаченому ст. 220 цього Кодексу. Постанова слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій може бути оскаржена слідчому судді (Ухвала Приморського районного суду м. Одеси від 20.07.2018 р. у справі № 522/4491/18) [13].

Таким чином, передбачена чинним КПК процедура отримання дозволу на тимчасовий доступ до речей і документів не сприяє принципу процесуальної економії та якнайшвидшому виконанню завдань кримінального провадження [2, с. 208–209].

Водночас, за умови відсутності необхідності надання значного обсягу інформації або потреби пошуку інформації серед значної кількості даних, а також добровільності надання такої інформації, захисник може отримати потрібні йому відомості вже після спливу п'яти робочих днів із дня отримання адвокатського запиту адресатом.

Зрозуміло, що можливість відмови в наданні відповіді на адвокатський запит не виключена, що також збільшить проміжок часу для отримання тих чи інших доказів. Разом із тим ч. 3 ст. 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено, що відмова в наданні інформації на адвокатський запит, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом, крім випадків відмови в наданні інформації з обмеженим доступом. Зокрема, неправомірна відмова в наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, у відповідь на адвокатський запит, запит кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, її палати або члена відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ч. 5 ст. 2123 КУпАП).

На нашу думку, зазначене слугує важливою гарантією захисту від необгрунтованої відмови в наданні запитуваної на адвокатський запит інформації.

Відповідно до роз'яснень Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, розглядаючи клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів, варто враховувати, що застосування стороною кримінального провадження такого способу збирання доказів, як вилучення речей чи документів (ч. 7 ст. 163 КПК України) під час отримання доступу до речей і документів, може здійснюватися у випадках, якщо: 1) особа, у володінні якої знаходяться речі або документи, не бажає добровільно передати їх стороні кримінального провадження або є підстави вважати, що вона не здійснить таку передачу добровільно після отримання відповідного запиту чи намагатиметься змінити або знищити відповідні речі або документи; 2) речі та документи, згідно зі ст. 162 КПК України, містять охоронювану законом таємницю, і таке вилучення необхідне для досягнення мети застосування цього заходу забезпечення. В інших випадках сторона кримінального провадження може витребувати та отримати речі або документи за умови їх добровільного надання володільцем без застосування процедури, передбаченої главою 15 КПК України [15].

Таким чином, можливість витребування предметів і документів без застосування процедури тимчасового доступу пов'язується з їх добровільним наданням володільцем, а також відсутністю підстав вважати, що володільць речей і документів намагатиметься їх змінити чи знищити після отримання відповідного запиту [16, с. 74].

Із метою оцінки потреб досудового розслідування слідчий суддя або суд зобов'язаний врахувати змогу без застосованого заходу забезпечення кримінального провадження отримати речі і документи, які можуть бути

використані під час судового розгляду для встановлення обставин у кримінальному провадженні (ч. 4 ст. 132 КПК України).

За таких умов стороні захисту краще спочатку скористатися адвокатським запитом, що в подальшому може слугувати більш вагомим доводом під час обгрунтування клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів.

Ще одним аргументом не на користь тимчасового доступу до речей і документів є наведене нижче.

Проведення тимчасового доступу стороною захисту у порядку, передбаченому ст. 165 КПК, є нереальним на практиці [2, с. 89–90].

До того ж навіть процедура оформлення ходу такої процесуальної дії в КПК не визначена (невирішеними залишаються питання щодо необхідності складання протоколу, суб'єкта його складання, можливої форми фіксації часу та ходу проведення цієї процесуальної дії у разі відсутності необхідності складання протоколу, доказового значення отриманих під час тимчасового доступу речей і документів тощо). Зазвичай, на відміну від сторони обвинувачення, яка під час проведення тимчасового доступу складає протокол та опис вилучених речей, сторона захисту складає лише опис вилучених речей, що створює відповідні труднощі у подальшому використанні таких доказів [2, с. 90].

Отже, сторона захисту реалізує право на звернення до слідчого судді з клопотанням про тимчасовий доступ до речей і документів не настільки часто, як сторона обвинувачення, що є практично зумовленим. Обгрунтовано, що стороні захисту не обов'язково щоразу вдаватися до тимчасового доступу до речей і документів, адже необхідні відомості можна отримати і шляхом направлення адвокатського запиту. Вбачається, що з огляду на практичну поширеність сторона захисту віддає перевагу адвокатському запиту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Чуб А.В. Тимчасовий доступ до речей та документів як захід забезпечення кримінального провадження: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2017. 221 с.
2. Фаринник В.І. Теоретичні, правові та праксеологічні проблеми застосування заходів забезпечення кримінального провадження в кримінальному процесі України: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2018. 565 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
4. Ухвала Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 02.08.2018 у справі № 182/5567/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75640687>.
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
6. Колос Ю., Бортман О. Адвокатський запит: надати чи відмовити? Юридична Газета. 2018. № 21-22 (623-624). С. 30.
7. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
8. Погорецький М.А., Коровайко О.І. Застосування тимчасового доступу до речей і документів у кримінальних провадженнях про злочини, учинені організованими злочинними угрупованнями. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2013. № 1. С. 234–241.
9. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження: лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 05.04.2013 р. № 223-559/04-13. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13>.
10. Подковський О.С. Тимчасовий доступ до речей і документів за новим КПК: проблеми і шляхи їх вирішення. Слово Національної школи суддів України. 2013. № 3. С. 58–63.
11. Рось А.В. Тимчасовий доступ до речей і документів: деякі питання практичної реалізації. Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу: тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. до 100-річчя від дня народження проф. М.В. Салтєвського (м. Харків, 8 листоп. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 316–318.
12. Ухвала Печерського районного суду м. Києва від 02.08.2018 р. у справі № 757/36065/18-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75658425>.
13. Ухвала Приморського районного суду м. Одеси від 20.07.2018 р. у справі № 522/4491/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75420779>.
14. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
15. Узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження (Витяг) від 07.02.2014 р.: Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0001740-14>.
16. Сергеева Д.Б., Старенький О.С. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій для проведення тимчасового доступу до речей і документів. Вісник кримінального судочинства. 2015. № 4. С. 70–80.